

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 «
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 «
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A tőzsdereform.

(K. Ö.) Éveken át sürgettük a tisztességes munka szempontjából a tőzsde reformját. Ennek az agitációnak azonban nem mi, hanem az osztrákok vették a hasznát. Ausztriában ugyanis eltörölték a fedezetlen határidőüzletet és ezzel a mi helyzetünk csak megroszabodott. A hivatalos wieni gabonaszpekulánsok áthurcolkodtak Budapestre és budapesti kollegáikkal együtt sikerült nekik a budapesti börzét oly színvonalra emelni, mely hírhedség dolgában a new-yorki börzével vetekedik.

A spekulációt azonban nemcsak a gazdák, de a tisztességes terménykereskedők is megelégtették. Igaz, az igazság érdekében meg kell vallanunk, hogy ezek a tisztességes kereskedők jó sokáig látogatói és játékosai voltak a budapesti börzének és ott jól is érezték magukat. Természetesen mindaddig, míg budapesti szövetségeseik révén a börzén nyertek. Ezek a budapesti erős játékosok azonban úgy gondolkodtak, minek osszák meg a nyereséget a vidékkel, mikor ők már elég erősek ahhoz, hogy a börze mindenhatóságát kormányokkal és közvéleménnyel szemben megvédelmezhessék és a vidéknek egyszerűen kiadták az utat. Vagyis a nagy halak megették a kis halakat. Nem az öntentartás ösztönéből, hanem elbizakodottságból.

A vidék persze nem maradt adós. És a vidéki gabonakereskedők az agráriusoknál is hangosabban követelték a fedezetlen határidő eltörlését.

Mindez azonban nem használt semmit. Mindaddig, míg az osztrák agráriusok sürgetésére az előző kiegyezésbe bele nem vették a tőzsdereformot is. Ennek értelmében a Wekerle-kormány a tőzsdereform tárgyában részletes munkálatot végeztetett és most nem maradna más hátra, mint ezt a munkálatot törvényerőre emeltetni.

A mostani kormány azonban ezt tenni nem akarja. A koalíció munkálata neki nem eléggé liberális. Értjük. A koalícióban az agráriusoknak is volt szava és ennek megfelelően a börzereform csakis a mezőgazdasági érdekek figyelembe vételével készülhet el.

Erre azonban most, úgy látszik, nem adnak semmit.

Hát mit is akarnak a börzereformmal? Tájékozást nyerünk egy bécsi börzetalapban. Honnét is tudhatnák meg, mi a magyar kormány szándéka, ha nem a bécsi lapokból.

Megtudjuk, hogy a reform nem fogja osztrák mintára a határidőüzletet eltüntetni. Mindössze annyit akar, hogy a határidőt hat hónapra korlátozza. Vagyis április előtt októberi búzát sem jegyezni sem benne üzletet kötni nem lehet.

A mezőgazdasági termelés és tisztességes közvetítés érdeke szempontjából ez a reform egyértelmű a nullával. Mert igaz ugyan, hogy a hosszú lejáratú üzletek korlátozásával a spekulációban feszülés fog beállani és a leszámoló terminusokban csökkenés áll be, de mindez nem számít semmit, mivel ezzel a börzejáték méregfogát ki nem rántjuk. Vagy komolyan akarjuk a börzereformot és akkor a fedezetlen határidőüzletet meg kell tiltani, vagy nem akarjuk és akkor hiába való minden erőlködés és látszat, mert ezzel senkit sem győzünk meg arról, hogy a közkormányzat szándékai a mezőgazdasági haladással szemben mindenben fedezik a közérdeket.

Mert itt arról van szó. Mi hasznosabb? Egy erős termelő osztály, vagy egy spekulatív osztály, mely ma összeharcsolt milliokkal rendelkezik, holnap koldusbotta jut. Azt hisszük, az előbbi. Mert csak ez biztosítja a nemzet anyagi és erkölcsi boldogulását. Aki az ellenkezőjét állítja és eszerint cselekszik, az a nemzetet kísérleti nyulnak tekintti, mely, ha jó esik neki, el is pusztulhat.

A javaslat még börzetechnikai reformot tartalmaz, de ezzel igazán nem érdemes foglalkozni.

"TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Levelék Keletről.

II.

Kairo, július 18.

Allahn akbar! Ideje már, hogy ígéretemhez képest beszámoljak egyiptomi élményeimről. Csak hogy ezt könnyebb volt megígérni, mint teljesíteni; annyi mindentéle új dolgot látni és hallani itt keleten, hogy az ember alig tudja rendbeszédni tapasztalatait.

Tebát, hogy mindenekelőtt megadjam leírásomnak külső keretét, július 11-én reggel 5 órakor az Österreichischer Lloydnak »Habsburg« nevű hajója kikötött Alexandriában. Míg az orvosi vizsgálat tartott, persze senki nem mozdulhatott a hajóról, de elképzelhetni, hogy már akkor mindenki a földélezen volt és kíváncsian nézegette a parton nyüzsgő arabokat. Kezéssel 6 óra előtt megkaptuk az engedélyt a távozásra. Egyszerre egész sereg »sajá« (bordár) rohant a hajóra. Uti táskámat legalább 5-6 akarta pártfogásába venni.

Az uttlevélre Egyiptomban semmi szükség nem volt, a vámvizsgálat igen enyhé, és elég volt a pusztá névjegy is.

Ott volnunk tehát Afrika földjén, Egyiptomban, alexandriai Kelemen, Origenes, szt. Ci-

rill, szt. Dénes hazájában. Őszintén mondhatom, hogy nagyon ünnepélyes hangulat vett rajtam erőt. Lelkem előtt elvonult a régi Egyiptom fáraóinak dicsősége, a keresztény Egyiptom hőseinek, szentjeinek története; a biblikus tanárnak eszébe jutott az alexandriai fordítás, Philo, az alexandriai nagy theologiai iskola... Mennyi nagy emlék!

Ámde a jelen Alexandria képe egészen más jellegű. Alexandria roppant vegyes város. Alig van európai nyelv, melyet nem lehetne hallani vagy olvasni utcán, de viszont nagy része a lakosságnak teljesen arab. És ez teszi a város legnagyobb érdekességét. Hogy lakásunkra jussunk a Rue d'Allemagne-on, át kellett haladnunk az arab negyeden. Az a rövid negyed-órai ut folyton új képeket mutatott. Az arab nem tud csendesesen beszélni; folyton lármázik, s az erős »ghrain« hang beszédét annál rikácsolóbbá teszi. Sohasem tudtuk biztosan, vajjon az arab barátságosan társalog-e felebarátjával, vagy pedig annak második óséről fejti-e ki véleményét. Az adás-vetés, mindenféle tárgyalások, maga az evés-ivás és pihenés is nagyrészt az utcán folynak le. A legvegyesebb csoportokban látni az arab tu-bános és fezes férfiakat, lefátyolozott nőket, csacsikat, lovakat; az arab kiabál, a csacsi ordít, a ló nyerit és mindez egyszerre. Folyton hallani a figyelmeztetéseket: sa riglák, (vigyázz a lábadra), jeminák (jobbra!), sémálák (balra), s a

figyelmeztetés mellől néha nem hiányzik az »ibu kelb« (kutyafial) sem. Igazán csodálni, hogy az ember idegessé nem lesz.

Alexandriában két napot töltöttünk. Megnéztük több templomát, ezek között szt. Katalinét, a muzeumot, a Jézus-társasági atyák gyönyörű kollégiumát, a Borromeus nővérek leánynevelő intézetét, a Kom es Sukáfán (törmelék-hegy) felfedezett katakombákat, Pompejus oszlopát, a mohammedán temetőt, a híres Mahmudie-csatornát, mely Alexandriát Kairóval köti össze, bejártuk nevezetesebb utcáit és tereit (melyek közül kiválik a Place Mehemet Ali), sőt kirándultunk Ramleh-be is, mely hely kedves villatelep és tengeri fürdő Alexandria tözsomszédságában. Ott sikerült hasznát venni — éppen nem nagy — arab tudásomnak is. Mondhatom, hogy Alexandriához igen kedves emlékek fűznek. A Nilus vizét ittuk, már pedig az arab azt tartja, hogy aki a Nilus vizéből iszik, visszatér. Azt hiszem, ez rám nézve nem is volna olyan nagy csapás...

A délutáni gyorsvonattal (12-én) tovább mentünk Kairóba. Tény, hogy a kocsik igen kényelmesek és vonatjaik pompásan mennek. Külön várótermek vannak a férfiak és külön a nők számára. Hanem hogy a perironon milyen sürgés forgás és kiáltozás folyik, hogy bány nemzet fiait találkoznak ott, arról fogalma nem lehet annak, aki azt maga nem látta. A Kairói állomáson látott jelenetek különben mind múlt

— **Választási mozgalmak.** Jglon, ahol Máriássy Tibor báró visszalépése folytán München Kálmán munkapárti volt az egyedüli jelölt, a Kossuth-párt fellépette vasárnap dr. Rilok János szepesolasi orvost. Münnich vasárnap Mérényben mondott programbeszédet.

Miskolcon vasárnap kellett volna Görgey László munkapárti jelöltnek programbeszédét elmondania, de a népgyűlés megkezdése előtt rosszul lett és beszédét dr. Nagy Péter párt jegyző olvasta fel.

Liptószentmiklóson a tót nemzetiségiek Bella Mátyást jelölték, fellépett Burger György rózsahegy postatiszt is néppárti programmal. Kőrömbányán Werner Gyula munkapárti jelölt mondott programbeszédet,

Versece Karátson Lajos honvédelmi államtitkár, a verseci nemzeti munkapárt képviselő-jelöltje, vasárnap mondotta el programbeszédét.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, aug. 1.

Kabos Ferenc elnök negyed tizenegy órákor megayitja az ülést. Alig negyven képviselő van jelen. Jelenti, hogy Maros-Torda vármegyétől, az általános, egyenlő, titkos választói jog törvénybeiktatása ellen felirat érkezett a Házhoz. Ezután harmadszori olvasásban elfogadják a népszámlálásról, a legeltetési tilalomról és az 560 milliós kölcsönről szóló törvényjavaslatokat.

A konzuli bíraskodás reformja.

Blanár Béla előadó ismerteti ezután a konzuli bíraskodás reformjáról szóló törvényjavaslatot.

Bakonyi Samu (Justh-párti) nem fogadja el a javaslatot. Nem hiszi, hogy a Háznak az előadón kívül egy tagja is volna, aki helyeselné a javaslatot, illetve az 1891. évi XXXI. tc meghosszabbítását. Ennek a törvénynek a 9-ik szakasza azt mondja, hogy a konzul a császár és király nevében ítél, ez pedig súlyos sérelem a magyarságra. Pártja nevében a megszavazás elé akadályokat nem gördít, de a javaslatot nem szavazza meg. (Helyeslés a Justh-párton.)

Székely Ferenc igazságügyminiszter: A konzul nem magyar bíraskodást gyakorol, hanem közöset. Vannak azonban olyan funkciói is, amikor szuverén jogokat gyakorol, amikor a magyar állam által reáruházott jogokat gyakorolja. Bakonyi aggodalmait nem tartja indokoltaknak. Sajnos, kényszerhelyzetben vagyunk és mindent alá kell írni. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

Ugron Gábor a javaslatot kifogásolja. A magyar állam szuverén jogait látja benne megsértve. Nem fogadja el a javaslatot.

Polónyi Géza. A koalíciós kormány eljárását védelmezi a konzuli bíraskodás megalkotásánál. A javaslatot nem fogadja el.

Elnök: Több felszólaló nem lévén, a vitát bezárom. Következik a szavazás.

A Ház a javaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadta.

A törvényjavaslat részletes tárgyalásánál **Csermák** Ernő szólalt fel.

Herczeg Ferenc a könyvtári bizottság jelentését terjeszti elő. Tudomásul veszik.

Khuen Héderváry miniszterelnök kéri a Házat, hogy Urmónczky Nándor interpellációjára a választát holnap mondhassa el. A holnapi ülés idejének és napirendjének megállapítása után az elnök az ülést berekesztette.

A fürdőzők fosztogatói.

Betörők a Rákóczi uton.

Elfogott utazó tolvaj.

A fürdő évad kellő közepén vagyunk. Az emberek nagy része elmenekülve a városi tikkasztó hőségétől a különböző fürdők locsogó habjai között üdül. Pihen mindenki aki teheti. És amíg ők pihennek, feljött a fürdőzők fosztogatóinak napja. Bámulatos mily vakmerő emberek, akik arra utaznak, hogy lakásokat fosztanak ki fényes nappal, nem eldugott külvárosi magános házakat hanem, belső a legforgalmasabb helyeken levő házakat. Ilyen vakmerő társaság érkezett most Nagyváradra és kezdte meg működését, azonban kevés szerencsével, mert a véletlen és egy derék megyei

hajdu bátorsága folytán rajta vesztett és most egyik tagja a nagyvárad rendőrség fogházában várja a hatóság további rendelkezését.

Az esetről részletes tudósításunk a következő.

Az alvó betörő.

Dr. Fássy Lajos megyei tb. főügyész a múlt héten utazott el egész családjával együtt fürdőre. Rákóczi-ut régi Lukács-féle ház helyén épült házat teljes felszereléssel Halmi László megyei hajdu felügyeletére birta. Halminak a feladata mindössze az volt, hogy éjjel a teljesen magára hagyott lakásban háljon. Az épület ucai frontján 6 szoba s folyosó, míg az alsó épületben a mosó konyha van. Az udvar még nincs teljesen rendezve ott csaknem embermagasságú a fű és cserje.

Az utcára nyíló szobák ablakai állandóan le vannak rollózva, az ajtók pedig be vannak zárva Fássyék távozása óta. Az udvarban Fássyékön kívül más nem lakik. Vasárnap délelőtt fél 11 órakor Halmi László Fássyék lakására ment. Az utca ajtót nyitva találta. Már ez feltűnt a hajduknak, azonban nem tulajdonított neki komolyabb alapot, mert azt gondolta, hogy Békéssy Jenő Fássy Lajos helyettese van a lakásban.

Eme hiedelmét megerősítette az is, hogy mikor a folyosón végig nézett, az egyik szoba ajtaján egy fekete ruhás férfi tekintett ki, akit ő Békéssynek látott.

Gyanútlanul haladt az udvaron Halmi, mikor csupa véletlenségből hátratekintett s a nagy fűben egy guggoló férfit látott Pillanat alatt más színezetet nyert a dolog Halmi előtt, aki a guggoló férfihez ugrott s azt nyakon ragadva kérdezte

— Kicsoda maga?

Bámulatos szemtelenül viselkedett a megfogott. Előbb horkolt, aztán a nem épen finom tapogatásra a szeméit dörzsölgelte s mint aki rossz álomból ébredt. Először is: Jó reggelt kívánt. Halmi bosszantotta a dolog és hogy jobban felébressze az álmodozót, kétszer alaposan nyakon ütötte.

— Ennye kerem hol vagyok én? Eltvedtem! Erre Halmi ismét működésbe hozta a kezét, s kifele tolt a most már reszkető, de felébredt fogolyt. Halmi előbb a mosókonyhába akarta bezárni az ismeretlen látogatót később azonban félve a szökéstől, a kapun kifele tolt. A kapunál lármát csapott, mire nagy embertömeg verődött össze s a nyakon csipett

isméltődtek. Alighogy a vonat befutott az állomásra, már megrohanta a sok árus és ordítózva kínálta portékáját: anab (szőlő), 'ulla moje (pohár víz), lemon (limonádé, narancs), kahwa (fekete kávé) stb. Még midőn a vonat megindult, akkor is vele futottak egy ideig. Az indulásra különben éktelen nagy haraggal adnak jelet.

Az ut Alexandriától Kairóig 208 km, és 3 és fél óráig tartott. Számos nagyon szegényes falun kívül több nagyobb várost is érintettünk, pl. Damanhurt, Tantát (a rosettei Nilus-ág mellett), Beuha-el-Aslt (a damiette-i Nilus partján). A vidék termékeny, főleg gyapotot termelnek, s lépten-nyomon találkoztunk tevén és csacsin ülő arabokkal.

Végre beértünk Egyptom legnagyobb városába, Kairóba, mely városra öt teljes napot szántunk. Valóban, meg is érte ezt az időt. Kairo európai jellegű város az Esbekije-kert környékén, de ezen kívül egészen keleti terület. Lakosainak száma kétszáz ezer körül jár, van három vasúti állomása, számos villamosa (a kocsiokon 700 körül is láttunk számozást), s nincs az a nyelve Európának (az arab mellett), amelyen feliratokat nem olvashatni. Több magyar honos is lakik Kairóban.

Az öt nap alatt keresztül-kasul jártuk Kairót és környékét. Európában többnyire azt gondolják, hogy az egyiptomi meleg most nyáron tűrhetetlen. Pedig egyáltalán nem áll úgy a dolog. Igaz, hogy az ott lakók állítása szerint az

idei nyár nem oly meleg és nem is bántott bennünket a forró szél, a »chamsin«, mely néha 60° C-ra hevíti a levegőt, de igen sokat tesz a levegőnek rendkívül száraz volta. Az izzadás tüstént elpárolog, s a déli órák 40—45° C melegét az ember alig érzi. Különböznék annak rendje és módja szerint öltözködtünk, ez az öltözet milyen volt, tanácsosabb lesz majd élőlészóval elmondanom. Elválaszthatlan kísérem a napernyő volt.

A Kairóban látott dolgokat itt nem akarom részletezni, nagyon sok volna; csak a főbb mozzanatokat említem meg. Igen tanulságos volt a nagy egyiptomi múzeum, melynek beható tanulmányozására hónapok kellenének. Elgondolhatja kedves szerkesztő ur, mily büszkén csillant fel szemem, midőn a biblikus tanulmányokból ismeretes dolgokat, emlékeket, kéziratosokat szemléltem szembe láttam. Kedves kirándulásunk volt Matarich-be, azon helyre, ahol a hagyomány szerint a szt. Család egyiptomi menekülése alkalmával megpihent. Megtekintettük a gizehi pyramisokat, s a legmagasabbra a 137,5 m. magas Cheops pyramisra fel is másztam. Tessék elképzelni vagy 186 lépcsőfokot (egyik-másik méter magas), ahol az embert két beduin huzza, a harmadik meg taszítja. De hát a turista vér felébredt bennem! Bementem a pyramis belsejébe, hanem ezt az utazást, a sikos kővön való kapaszkodást igazán nem ajánlanám mindenkinek. Befejezte ezt a kirándulást a Sphinx, a sphinx templom s a pharaók sirja

körül teveháton való lovaglás. Mellékesen megjegyzem, hogy ott a g... emberek (a beduinok) meglehetősen kifosztottak bennünket, mert a keleti ember szemében az idegen Allah ajándéka, aki azért van, hogy rajtuk segítsen.

Kirándultunk Heliopolis-ba, bibliai On ba is, ahol azonban ma már csak az obeliszk áll. Megtekintettük Heiman fürdőt is. Ez már Felső-Egyptomban van; ezen az uton fogalmat szereztünk arról, hogy voltaképpen mi a sivatag. Borzalmas látvány! Sehol egy fűszál, mindenütt csak a sárgás barna agyag, sivár emelkedések és völgyek. Helmannal szemben van a régi Memphis-nek helye.

Csak megemlítem a nilusi vízaradás szabályozóját, Bulák és Roda szigetét, az állatkertet, melyek egy-egy kirándulás célját képezték. Az állatkert utjai mozaikkal vannak kirakva, mert ez valamikor hárem volt.

Kairóból magából utóljára hagytam néhány igen érdekes dolgot: a legmozgalmasabb utcát, a Muskit, a bazárokat, a legnagyobb arab egyetemet, az El-Azhar. Ide ugyan nem eresztettek be minket hitetleneket, de láttuk a tanítványokat az udvaron és a csarnokokban, amint tanárjuk körül ültek és hajbókolva mondták a koránt.

Es most — last not least — a legvégére hagytam egy nagyon érdekes délutánt, a Mokkattam hegység, a citadella, a Mehemet-Ali és Ibu Tulun mecset megtekintését. Valami Saleh Mohammed nevű elég tisztességes arab veze-

fogolyt a rendőrségnek adta át. A helyszínré ezután kiment *Elemér* főkapitány két detektívvel s megkezdték a vizsgálatot.

A szobák mind nyitva voltak s hogy lésanak a betörők, minden csillárt meggyújtottak. Az összes fiókok, szekrények ki voltak nyitva azokból minden a szobák közepére volt dobálva. Mikor Halmi megzavarta a betörőket már épen annál a fióknál tartottak, amelyben az ékszerek voltak.

Az áruló ablakredőnyök.

A kihallgatás alkalmával az elfogott betörő azt adta elő, hogy őt *Spiegel* Mártonnak hívják. Nem egyedül volt hanem másodmagával. A társa *Niegel* Ottó. Vallomásaiban elmondta, hogy Szombaton jöttek Kolozsvárról azzal a szándékkal, hogy Nagyváradon a magukra hagyott lakásokat kifosszák. Vasárnap délelőtt a pályaudvarról bejövet szemlét tartottak, így látták meg a Fássy féle házat, melynek ablakredőnyei le voltak engedve. A ház előtt várakoztak egy kevés ideig, majd mikor az ablak redőnyök mozdulatlanul maradtak, hogy megtudják vajjon tényleg nincsen oda haza senki, becsengettek. A csengetést többször megismételték, majd mikor senki sem nyilatkozott, még egy félóraig várakoztak a kapu előtt, aztán álku'ccsal kinyitották a kaput és az udvarra mentek. Először a folyosó végén lévő szoba ajtaját nyitották ki s a lakásba jutva a szobákban minden villanyt meggyújtottak és hozzáfogtak a kutatáshoz.

A két betörő javában dolgozott s az egyik, *Spiegel* Márton 2 darab aranygyűrűt és egy arany mellűt már lopott is, mikor eszükbe jutott, hogy őrt kellene valamelyiküknek állani, megzavarta őket munkájukban Halmi László megyei hajdu. *Spiegel* a rendőrség letartóztatta, megszökött társa után pedig megindították a nyomozást.

A történetekben pedig igen érdekes az, hogy Halmi László aki egyike a legisztelesebb megyei hajduknak könnyen állását, de meg szabadságát is veszíthette volna, ha nem fogja el a tettest. Föltéve ugyanis, ha Halmi nem megy le délelőtt is a lakásba, holott erre nem volt kötelezve, a lakást zavartalanul foszt-

tett. A citadellában persze angol katonaság van, s magában a várban, egész Kairó fölött kimagaslik az alabástromból épült *Mehemet-Ali* mecset. Három piasz erért (mintegy 75 fillér) beeresztettek, de előbb lábunkra kötöttek egy pár idomtalan nagy, sárga színű papucsot, mert cipővel nem szabad a szent szőnyegre lépni. A mecset igen szép, kupolás, mindenütt szőnyegezett, de mindemellett nagyon sivár a mi templomainkhoz képest. A bejárat körül a szőnyegen két arab pihentette fáradt tagjait. A mecset mellől pompás kilátás nyílt a városra, főleg a régi Kairóra, a khalifák és mamelukok sírjaira és a pyramisokra. Az idő fél 7 felé járt s vezetőnk elvitt borzalmasan piszkos utcákon keresztül a régi Kairóban levő *Ibu-Tulun* mecset minaretjére, hogy onnan nézzük a naplementét és hallgassuk a mueddinnek imára hívó szózatát. Ez a mecset egészen a mekkai mintájára épült. Hat óra előtt a minareteken megjelentek a fekete alakok és mihelyt a nap lement, vontatott hangon elmondták (hely sebben elkiabálták) a hitvallást, amint következik:

„Allahu akbar! Allahu akbar! Ashadu ana la ilah ill' Allah, na Mohammed razsul Allah! Allahu akbar! Allahu akbar!” Vagyis: „Allah nagy, Allah nagy! Bizonyitom, hogy nincs Isten Allahon kívül és Mohammed Allah prófétája! Allah nagy, Allah nagy!” Jó hangjuk van e fickóknak, az igaz... Mindennap ötször hívják imára az ájtatos mozlímokat.

Látunk nászmeneteket zenével és temetéseket is; ott is mindig csak kiabálnak. Különböző éjjel a nyitott ablakon keresztül is hallhattuk prelegálásukat és rikácsolásukat.

De talán elég is lesz már a levélből. Folytatása majd következik a Szentföldről.

Pataky Arnold.

hették volna ki a betörők s a gyaru elsősorban Halmira irányult volna, akit a rendőrség föltétlenül letartóztat, amint ezt ki is jelentette.

A lakást a rendőrség lezárta és őrizet alá vette. *Spiegel* társa után pedig folyik a nyomozás. Nincs kizárva, sőt egész biztosra vehető, hogy a bementek nevek hamisak. A rendőrségnek három álkulcs és egy rossz szalmakalap jutott a kezébe corpus delicti gyanánt.

Agyonlőtt biró.

Gyilkosság a temető mellett.

A haldokló vallomása.

Véres gyilkosság történt vasárnap a tenkei járás Feketetőt község temetője mellett. Megölték a község öreg biróját. Gyáván, orozva löttek rá a temető árkából. A biró meghalt.

Az esetről mely az egész község nyugalomát felizgatta, tudósítónk a következőket jententi:

Feketető községben már évek óta biró *Togyinka* János, akit a község gazdaközönsége általánosan becsült, mert kéréseket nem üldözötte azoknak, akik a közbiztonság megromlására törekedtek. Emiatt igen sok ellensége volt a birónak, akinek az élete is veszélyben forgott.

Eddig már négyszer követtek el ellene merényletet. Rendesen a háza környékén huzódtak meg s az ablakon keresztül löttek a biróra, aki eddig szerencsésen megmenekült a szívének szánt golyóktól. A tavasszal meg is irtuk, hogy az ablakon keresztül löttek a biróra, akkor a golyó a vállába furdott s operáció útján távolították azt onnan el.

E merényletek eredménytelensége csak jobban felbőszítette a biró üldözőit, akik állandóan keresték az alkalmat, hogy eltegyék láb alól a szerencsétlen embert. Vasárnap délután a mezőre ment ki, hogy a kukorica földet járja be. Gyanútlanul haladt a mezőn keresztül, majd a temető mellett ment el, hogy közelebb érje a földjét. Alig tett néhány lépést, mikor a temető árkából egy férfi emelkedett ki s fegyverét arcához emelve, pár pillanatnyi célzás után azt elsütötte.

A golyó talált. *Togyinka* egy-két lépést vándorogott, azután összerogyott. A tettes elmene-kült. A vérző embert úgy találták meg a földön a mezőn járók, akik lakására szállították.

Az esetről értesítették az előjáróságot, amely azonnal megjelent *Togyinka* lakásába. A meglőtt ember a szoba közepén feküdt egy rögtönzött ágyon. A szerencsétlen ember agonizált már, de azért eszméleténél volt. Az előjáróság tanuk előtt hallgatta ki a meglőtt embert. *Togyinka* a hozzá intézett kérdésekre halkán bár, de tisztán és érthetően mondta:

— *Gábris János Rele* fia lőtt meg. Ezután nem tudott többet mondani s meghalt.

A vizsgálat során megállapították, hogy a golyó *Togyinka* mellébe a szíve fölött hatolt be. A töltés nem volt közönséges, mert a rendes golyón kívül, hogy a lövés biztosabb legyen, még több apró vasdarabokat is tett a gyilkos. A töltés minden darabja talált.

A gyilkost a csendőrség letartóztatta.

UJDONSÁGOK.

* **Egyházmegyei hírek.** *Molnár* János debreczeni káplán kinevezetett Nagyszalontára koadjutornak; *Fetzer* József szarvasi káplán Debreczenbe és *Zahoray* József ujmisés áldozár Szarvasra rendeltettek káplánnak.

* **Merénylet egy százados ellen.** A múlt hó közepén egyes helyi lapok s ennek nyomán fővárosi lapok is közölték, hogy több nagyváradai 101-es közkatona egy 37. ezredbeli százados ellen rabló támadást követett el, a mely támadás azért nem sikerült, mert a várbeli készség a zajra kisetett s a merénylő katonákat lefegyverezte és elfogta. A katonai állomásparancsnokság most átiratott intézett ez ügyből kifolyólag a rendőrséghez, amely átirat szerint a rablótámadás nem történt meg s a híresztelés teljesen valótlan, és minden alapot nélkülöz.

* **Nagyvárad az orvosok kongresszusán,** A magyar orvosok és természetvizsgálók Az évi vándorgyűlésüket *Miskolczon* tartják meg. Nagyvárad város képviselőjében br. *Mayor* László városi főorvos vett részt a vándorgyűlésen.

* **Porciunkula bucsu.** Ünnepek van ma, kedden a Szent Ferenczrendi kapuczinus atyáknak, augusztus 2-án van ugyanis a Porciunkula bucsu. Ez alkalomból a nagyváradai kapuczinusok templomában ma kedden, délelőtt 10 órakor ünnepélyes szentmise és prédikáció lesz, amely bucsuval van összekötve. Az ünnepélyes szentmisét *Fetzer* Antal felszentelt püspök tartja.

* **Léghajó Nagyvárad felett.** Érdekes látványosságnak voltak szemtanúi a nagyváradiak tegnap este. Nyolcz órától kezdőleg háromnegyed kilenczig mint egy hatalmas csillag tűndökölt a léghajó reflektore, mely állandóan változtatta irányát. Ugy látszik a léghajón a környéket tanulmányozták. A léghajó háromnegyed 9 órakor Bihar-püspöki felé gyorsan eltűnt. A ritka látványosságnak csaknem az egész nagyváradai közönség szemtanúja volt.

* **Megszökött szerelmes pár** A turkevei rendőrség körözteti *Balog* Rozália 16 éves magas termetű, hosszú arcú, kék szemű, rendes orru és száju, szőke haju és szemöldökű, ép fogu leányt, aki Turkeveről *Csillag* János 22 éves, középtermetű, himlőhelyes arcú, lócs lábú napszámmossal megszökött. A rendőrség keresi a szökevényeket.

* **Merénylet Bokányi ellen.** A magyarországi építőmunkások egyik kisebb csoportja, három kivánsága miatt éles ellentétbe került a központi vezetőséggel. Az első követelés az volt, hogy a központ az „Építőmunkás” helyett más hivatalos lapot csináljon: a másik, hogy a legközelebbi országos nagygyűlés ne Szegeden 1912-ben, hanem 1911-ben Budapesten tartassék és a harmadik, hogy az első csoport három, szavazattal biró tagja kerüljön a központi vezetőségbe. A párt központi vezetőség pénteki ülésén tárgyalta Bokányi Dezső elnöklésével ezt az ügyet. A központ teljesíthetetlennek jelentette ki a három kivánságot, mire az elégedetlen csoport vezetője, Markó Elek közművessegéd odaragadtatta magát, hogy revolvert fogott Bokányira.

* **Vizsgálat a városi nyomtatványok szállítása ügyében.** A városi nyomtatványok szállításánál állandólag elkövetett visszaélések tárgyában kiküldött bizottság tegnap tartotta első értekezését, amelyen az összes tagok és pedig dr. Adorján Emil, Déri János, Kepes L. Miklós és dr. Popper Ákos résztvettek. Meg-

állapították a sorrendet és pedig akként, hogy első sorban az 1909 január 1-től kiállított számlákat vizsgálják felül. Szakértőket az esetben vonnak be, ha ezt szükségesnek látják.

* **Az építkezési szabályrendelet — jóváhagyás nélkül.** Nagyvárad városa még 1884-ben alkotta meg építkezési szabályrendeletét, amely már nagyon elavult intézkedéseket tartalmaz. Az elmúlt évben hosszas tárgyalás után egy nagyszabású új építkezési szabályrendeletet készített a város, amely sok üdvös intézkedést tartalmaz, de sok olyan dolog is van benne, amely ok nélkül korlátozza a polgárok jogait. Többszöri sürgetés után most beérkezett a szabályrendelet a belügyminisztertől, de jóváhagyás nélkül. A miniszter ívekre terjedő leiratában a szabályzat nagymérvű átdolgozását kívánja s pontonként mutat rá az egyes átdolgozandó szakaszokra. Azt azonban már most engedélyezi, hogy az építkezést megelőző, valamint a panaszok folytán szükséges szemlékért a város szedje a szabályzatban megállapított szemlédíjakat. Építkezési szemlékért tehát ezután fizetni kell.

x **A Takarodó a Pannóniában.** A Pannonia kávéházi mozi disztinált műsorára tegnap egy szenzációs darab került: Bayerlin izgalmas katona drámája a *Takarodó*. A nagyhatású darab előkelő párisi színészek játéka után készült, s *Wetszáz* méter hosszú filmen művészi felvételekben tárja elénk a darab jeleneteit. A közönség nagy érdeklődéssel és zajos tetszéssel fogadta a darabot, amely még két napig szerepel a műsoron, a többi sikerült számok sorában.

x **A Lloyd kávéház** kényelmes nyári helyiségében július hó 31-én és augusztus hó 1., 2. és 3-án a következő pompás mozgófényképek lesznek bemutatva: 1. Sas tojás. 2. Kolumbusz Kristóf. 3. Veszélyben a becsület. 4. Üveg ipar. 5. Siam. 6. Sok hűhó a burgonyáért. 7. Szőnyegkereskedő viszontagsága. 8. Halley üstökös. Belépti díj nincs. Kezdeté este 9 órakor. Kötöny italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri *Hartstein és Öreli* kávéház tulajdonosok.

x **Olvassa el kérem!** Ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolframégit és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki *nem akar* nagy világitást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen *Wolframégit* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással. 44

* **Borsalino, Pichler és angol kalap** nyári újdonságok **REICHARD ÁRUHÁZABA** megérkeztek, hol legelegánsabb budapesti és amerikai cipők kaphatók. 40

Elfogták Crippent.

Hozzák már Londonba.

Az az örült hajsza, mely már hetek óta izgalomba tartotta nemcsak Angliát és Amerikát, hanem az egész világot, most a gyilkos fogorvos és a kísérőben lévő miss Le Neve elfogatásával végre befejeződött. Amint több távirat beszámol, Crippent és kedvesét vasárnap Fatherpointban, ahol a „Montrose” hajó kikötött, elfogták a detektívek és mindkettőjüket erősen megláncolva, a hajónak külön erre a célra berendezett börtönében erős zárt alá helyezték.

Az elfogatásról a következő táviratok számolnak be:

Fatherpoint.

A gyilkos fogorvos és kedvesét ma letartóztatták. Crippen és kedvese a fedélyzetről figyelték meg a hajónak a kikötőbe való befutását. Izgatottan nézték, hogy vajjon nem közelednek-e egyenruhás rendőrök csónakokon, — ebben az esetben bizonyára öngyilkosságot kíséreltek volna meg, — azonban csak polgári ruhás vámhivatalnokokat láttak. Ezek között volt áruhában Dew londoni rendőrfelügyelő és több kanadai detektív.

A vámhivatalnokok és detektívek felkapaszkodtak a hajó fedélyzetére és a kölcsönös üdvözlések után, mialatt a vámokiratokat kicserélték, Kendal kapitány óvatosan megmutatta Dew felügyelőnek a gyanús utasokat.

A felügyelő a vámhivatalnokok között állott és onnan figyelte meg őket néhány percig, majd hirtelen jelt adott, mire a kanadai detektívek odaugrottak Crippenhez és Miss Le Nevehez Crippent azonnal megláncolták és a Montroseon erre a célra börtönnek berendezett kabinba zárták, Quebecben partra fogják teáni a két foglyot, innen erős fedezet mellett Otavába viszik őket és nyomban megindítják a kiadási eljárást.

Nem lehetetlen, hogy az angol kormány kibérli a Montrosét és ebben az esetben Crippent és kedvesét még a Montrosen fogják hozni Európába.

London, július 31.

A Crippennek és kedvesének elfogatásáról szóló híreket rendkívül izgatottan leste egész London. A szenzációs letartóztatást a lapok előbb fényes útnak tartották az utcákon hemzsegő ezrenyi néppel; a lapok különkiadásait is néhány pillanat alatt szíjjel kapkodták.

SZÍNHÁZ.

Bucsuzások.

A szinkör ajtai bezáródtak — még pedig közóhaj szerint a soha ki nem nyitás reményében. A szinkörrel bebizonyosodott, hogy lámpával sem lehetett volna számára rosszabb helyet kikeresni, mint ahová fölépítették s ott, azon a meg nem felelő helyen is a lehető legrosszabb módon építették fel. A városvégi rossz tákolmányba csak az járt el, akinek nem volt más jobb dolga; az is csak akkor, ha jó volt az idő. Egy kis csepergő eső, egy kis hűvös szellő — s alig lézengett ember a szinkörben. Tudta ezt mindenki, míg most az utóbbi alkalommal bezuhant eső általánossá tette a közönség és a szintársulat elkeseredését a rossz bódé iránt. Remélhetőleg most már rájönnek, kiket illet, hogy a szinkör dolga egyszerűen van »passzolva«. Lehet kezdeni előlről.

Az elmúlt nyári idény rövid volt. A mi zajosabb sikert följegyeztünk, az mind vagy vendégszereplésnek, vagy viszonzásnak volt köszönhető. Vasárnap este *Hajnal* Gyurka legsikerültebb alakításával a Tatárjárás Wallestrin hadnagyával aratott sikert. Kétségtelen dolog, hogy az összes távozók közül *Hajnal* Györgynek a szintársulat köréből való megváltása jelent a legnagyobb veszteséget. Az ő komi-

kus tehetsége Nagyváradon fejlődött igazán nagygyá s távozásával olyan erőt veszít a társulat, akit fölötte nehéz lesz pótolni. A közönség el is halmozta vasárnap *Hajnal* minden tetszésnyilvánításával. Lehet, hogy később *Hajnal* nagyobb, értékesebb sikerei is lesznek; de az bizonyos, hogy nagyobb népszerűségben, őszintébb szeretetben sehol se fogják részesíteni, mint részesítette a nagyváradai közönség.

Ugyancsak vasárnap este bucsuztak el a nagyváradai közönségtől *Bartók* Etel és *Fenyő* Emil.

* Tegnap, hétfőn este a karszemélyzet jutalomjátékaul a Pálincát adták elő *Fehér* Gyula, vendégszereplésével s ezzel a pár hetes nyári idény bezáródott.

TÁVIRATOR.

Megöltek ötven négert és tizen-nyolc fehéret.

New-York, augusztus 1. Palestine környékén a szerencsének megöltek egy fehér embert A fehérek felfegyverkeztek és üldözőbe vették a négereket. Elkéseredett harc fejlődött ki. Ötven néger meghalt és tizennyolc fehéret megöltek a szerencsének. Kétszáz néger elsáncolta magát a hegyek között.

A spanyol kulturharc.

Róma, augusztus 1. Beavatott helyen úgy mondják, hogy a Szentszék még nem küldte el válaszjegyzékét a spanyol kormányoknak.

Megnyuzott ember.

Komárom, (—) Buhol Arthur kapitány Tumm György pincért a kaszárnya udvarán kikötötte. A szerencsétlen embert anélkül, hogy beszappanoztatta volna kiéltellenített borotvával addig nyuzatta, míg az eszméletét nem veszítette.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, július 30.

A gabonatőzsde.

50 kilogramonként.

Buza októberre — — —	932
Rozs októberre — — —	703
Zab októberre — — —	716
Tengeri júliusra — — —	566

Irányzat: Lebonyolít, lanyha.

Értéktőzsde.

Magyar hitel — — —	855.—
Osztrák hitel — — —	671.50
4%-os koronajáradék — — —	92.—
Államvasut — — —	740.—
Jelzálogbank — — —	489.—
Leszámitoló bank — — —	573.50
Hazai Bank — — —	314.—
Kereskedelmi részv. — — —	750.—
Rimamurányi — — —	694.—
Salgótarjáni — — —	638.—
Közuti vasut — — —	734.—
Városi villamos — — —	380.—
Adria — — —	531.50

Irányzat: Csendes, kevés üzlet.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

81

— Ehl Vannak ott még elegendő, a honnan ő jött. Én magam is ép oly jó kapitány vagyok, ha épen arra kerül a dolog! És az osztrák nő csakugyan rossz! Már hiszen, nem is hallottam én soha semmi jót ezekről a németekről. De az mindegy. Maga nem mondta meg nekem, hogy ki nyerte meg a királyné tetszését. Annak csinos egy legénynek kellett lennie! No már igaz, hogy ezek az arisztokraták nem tartanak ki sem a jóban, se a rosszban!

A Wolverine arca kissé kipirult, s hideg szeme ragyogott, midőn felelé:

— Montarbas Arnold gróf. A királyné utóvégre se rosszul választott.

— Hát közülük valaki! — kiáltott föl Vereskonty mámi, nagy tenyereit oly csattanással érintve össze, hogy Rózsika a nyilástól, melynél oda fenn hallgatódzott, rémüléssel visszafutott. — Egy patrióta! Egy jakubiausi! Egy sansculotte selyemhárisnyában és tiszta inggell! A kis gaz kópé úgy győz, a hogy akar, szerelemben és harcban. Egy izben azt hittem, hogy kegyed maga is érdeklődik iránta, Wolverine. De nem. Kegyed csak a veres zászlóval törődik. Ugy hát a gróf egy királyné: tart szeretőnek, én pedig egy feleséget tartogatok ide fön a számára. Ő megérdemli az én agyalommat, és én neki is fogom adni. Micsoda! hiszen ő az én sajátom, ramélem, miután én hoztam ismét életre, mikor már halott gyanánt feküdt a patrióták lába alatt.

(Folyt. köv.)

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 23
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 48
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 50	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 13
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 20
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

* Csak bezárólag szeptembor 15-ig közlekedik.
** Csak ünnep- és vasárnapokon szeptember 15-ig közlekedik.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban.

NYILTTÉR.

BUTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u.7.

Biharfüred.

A vadregényes szépségű bihari havason 1069 méterre a tengerszine fölött.

Vasuti állomása Belényes, a honnan gondozott gyönyörű ut vezet a fürdőhelyre.

Főszezon július 1-től augusztus 31-ig.
Utószezon szeptember 1-étől 15-ig.

Rendkívül gyógyhatás a légzőszervek betegségeinél; az anyagcsere fokozása. Étvágyat emeli, álmatlanságot megszünteti.

Kellemes vendégszobák 2 koronától fölfelé.

Napi étkezés 5 korona, gyermekek és cselédek 2 korona 50 fillér.

Fürdőárak mérsékeltek.

Kivonatára prospektust küld az igazgatóság.

Szíves tudomására hozzuk, hogy Nagyváradon (Nagy Sándor-utca 2. szám alatt) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő amerikai férfi szabó üzletet nyitottunk. Amennyiben alkalmunk volt az első amerikai szabászati akadémián nyert kintület oklevelet megnyerni a modern szabászat minden legújabb vívmányaiából. Pontos kiszolgálásért kezeskedik. Szíves pártfogását kérve tisztelettel:

HÁBER ÉS TÁRSA,
amerikai férfiszabók
Nagyvárad.

344

Gyermekjátékok, diszmiáruk, sport-cikkek, serpentin, konfetti, ajándék és tombola tárgyak, a legtisztább hangú gramofonok és lemezek gyári raktára. A legolcsóbb árban szerezhetők be

Gál Ferencz

diszmiáru kereskedésében, Nagyvárad, Rákóczi-ut Bazar épület.

Uj üzlet! Uj üzlet!

GÁL FERENCZ

diszmi, játék és sport áruhaza

a legtisztább hangú gramofonok és lemezek gyári raktára

Nagyvárad, Rákóczi-ut Bazar épület.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Hirdetmény.

Nagyvárad város mérnöki hivatalánál újonnan szervezett és a szervezeti szab. rendeletben a javadalmi kezelő személyzet táblázatának I. osztályába beiktatott csatorna felügyelői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 2200 korona kezdő törzsfizetés és 600 korona lakhér illetményből áll.

Ezen állásra csak magyar állampolgárok és vízmesteri bizonyítvánnyal bíró egyének pályázhatnak. Városi közszolgálatban, továbbá városi vízművek és csatornák építésében jártas pályázók előnybe részesülnek.

A pályázati kérvények Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál f. évi szept. 1-ső napjának d. e. 12 órájáig nyújtandók be. Elkészen beadott kérvények figyelembe vételni nem fognak. A kérvény kapcsán a pályázók képesítésüket igazoló bizonyítványt, valamint esetleges gyakorlatokról kiállított igazolványt benyújtani tartoznak.

Nagyvárad, 1910. július hó 28.

Bordé Ferencz,

60 polgármester h.

Nagyvárad város thj. város rendőrfőkapitányától.

17804. szám.

Hatósági rendelet.

Nagyvárad thj. városban a sertésvész járványos jelleggel fellépett, ezen ragadós állati betegség terjedésének megállítására, illetve a betegség megszüntetése érdekében a 9300—1898. számú földművelésügyi miniszteri rendelet alapján a város egész területére zárlat rendeltetett el.

Ehhez képest a sertésvásárok tartása, valamint a sertések közös legeltetése a betegség teljes megszűnéséig betiltatott Tilos továbbá a sertésekkel a házalás, s a sertés hulláknak a vízbe dobása. Tilos sertéseket a városból kihajtani, s a városon keresztül áthajtani.

A házi állatok birtokosai és mindazok, kik a házi állatok gondozásával, felügyeletével vannak megbízva, kötelesek a birtokukban lévő, illetőleg gondozásuk alatt álló sertések minden belső megbetegülését vagy elhullását a rendőrkapitányi hivatalban azonnal bejelenteni.

Aki ezen hatósági rendelkezést, mint általában a sertésre vonatkozó rendőri tilalmakat megszegi, ha a cselekmény büntetett, vagy vétéséget nem képez, kihágást követ el, s az 1879. XL. t. c. illetőleg az 1888. VII. t.-c. alapján 30 napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Nagyvárad, 1910. július 29.

Eleméry,

662 rendőrfőkapitány h.

Villamos és műszaki felszerelési vállalat.

NAGYVÁRAD, RAKOCZY-UT 5.

Telefon és interurbán 914.

A Magyar Siemens Schuckert Művek képviselője ■ Tantallampák gyári raktára.
Elektro és gépészmérnöki iroda.

Elvállal mindennemű villamvilágítási és erőátviteli munkákat, ivlámpák kezelését, szénpálcák szállítását. Telefon, Telegraf és villámhárító berendezéseket.

Raktáron tart modern és izléses villamos csillárokat izzólámpákat fűtő- és főzőkészülékeket, motorokat és szellőztetőket.

Szabadalmak kidolgozása és értékesítése.

Ertsey Zoltán
keresk. vezető.

Reichel Henrik
gépész és elektro mérnök.

87

NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK.

A nagyvárad Felső Kereskedelmi Iskola, melynek érettségi bizonyítványa egy évi önkéntes katonai szolgálatra jogosít s melynek eddig végzett 778 növendéke elsőrendű kereskedői, gyári, bankári- és pénzügyi cégeknek, postai, távírdai-, vasuti-, pénzügyi-, törvényhatósági és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást.

1910. évi szeptember hó 1-én nyitja meg 23-ik évfolyamát.

Az intézetet az 1909—1910 iki tanévben 253 tanuló látogatta, köztük 150 vidéki. Vidéki tanulók Dénes Pál igazgatása alatt álló, a magas kormány által engedélyezett és az iskolát fenntartó testület közvetlen felügyelete és ellenőrzése alatt álló internátusban nyerhetnek elhelyezést.

Az 1910—1911-iki iskolai évre a szabályszerű beiratások még július és augusztus hónapokban hétfő, szerda és péntek napjain délelőtt 9—12 ig eszközölhetnek.

A beiratásoknak szeptemberre való halasztása a szülőkre és tanulókra azon veszéllyel jár, hogy tömeges jelentkezések folytán egyik-másik osztálynak netán szükségessé váló párhuzamosítása részint berendezett tanterem, részint elégséges tanterem hiányában szeptemberben már keresztülvihető nem lévén, az akkor jelentkezők felvehetőek nem lesznek; míg a párhuzamosítás szeptemberre eszközölhető akkor, ha annak szüksége már július első napjaiban mutatkoznék. Szeptemberben csak akkor vétetnek fel tanulók, ha a szabályszerű létszám be nem telt. Minden egyéb tudnivalóról »Tájékoztatónk« ad bő felvilágosítást, amelyet levelező-lapon nyilvánított kívánatra az iskola-igazgató (lakik az iskolaépületben, Deák Ferencz utca 3.) azonnal megküld.

Nagy-Várad, 1910. évi július hóban.

Reismann Mór,
a fenntartó-testület elnöke.

332

Dr. Hoványi Géza,
iskolabizottsági elnök.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást Vidéki megrendeléseket a legpontosabban készítik.

Tisztelettel

358

Czapfalvi József.

Friedländer I. Izsó
angol divat-szabó

Nagyvárad, Szt János-utca.

I ső szent áldozási emlékképek,

valamint mindennemű szentképek legnagyobb választékban, különféle alakban és legszebb kivitelben magyar, német, vagy tót szöveggel a legjutányosabb árban kaphatók

BUZÁROVITS GUSZTÁV

könyvkereskedésében, ESZTERGOMBAN.

Mutatóvány képek és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
≡ készítettnek. ≡

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTUL”
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapítottott:
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett
a „Tiszántul”-ban közöltetnek.

Alapítottott:
1894.

TÁTRAI ÉS TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és mulakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavító műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

2—3 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Gyorsan pusztul a bőr sezt Un
bánya,
Ha Fernolendt NIGRIN-jét nem
használja.

Hirdetmény.

Nagyvárad város mérnöki hivatalánál ujonnan szervezett, a szerv. szab. rendeletben a segédszemélyzet táblázatának I. osztályába beiktatott könyvvezetői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása évi 2100 kor. kezdő törzsfizetés és 600 kor. lakáspénzből áll.

Ez állásra csak magyar állampolgárok és a könyvvezetői állás elnyeréséhez szükséges államszámviteltani vizsgával bíró egyének pályázhatnak.

A pályázati kérvények Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál a város törvényhatósági bizottságához címezve f. év szeptember hó 3. napjának d. e. 1 órájáig nyújtandók be, később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak. A kérvény kapcsán a pályázók képesítéseket igazoló oklevelüket, esetleg gyakorlatokról kiállított bizonyítványukat benyújtani tartoznak.

Nagyvárad, 1910. július hó 28.

Bordé Ferenc,
polgármester h.

Hirdetmény.

Nagyvárad város mérnöki hivatalánál ujonnan szervezett két városi mérnöki állásra pályázatot hirdetek.

Mindkét városi mérnökiállás jelenlegi javadalmazása 3600 korona törzsfizetés és 700 korona lakáspénzből áll.

Csak magyar honpolgárok és mérnöki közszolgálatra törvényszerűen képesített okleveles mérnökök pályázhatnak. — Az egyik állás a városi vízművek üzemeltetéséhez szerveztetvén, erre az állásra okleveles gépészmérnök is pályázhatik. Városi közszolgálatban, továbbá városi vízművek és csatornák tervezésében és különösen ilyen közművek építésében jártas pályázók előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál, méltóságos Hlatky Endre főispán urhoz címezve, folyó évi szeptember hó 1. napjának déli 12 órájáig nyújtandók be. — Később érkező kérvények figyelembe nem vehetők. — A kérvény kapcsán a pályázók képesítéseket oklevéllel és egészségi állapotukat közhatalósági orvosi bizonyítvánnyal igazolni kötelesek. Esetleges gyakorlatokról a bizonyítványok szintén melléklendők.

Nagyvárad, 1910. július 29-én.

Bordé Ferenc,
polgármester h.

Ha melege van,

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen
Kecskeméthy István

„NEMZETI“ kerthelyiségébe,
hol üdülést, kellemes szórakozást,
ingyen, kitünő italokat
és izletes ételeket

olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne
menjen egyedül, hanem családjával
és barátaival, hogy a kellemes
szórakozást megoszthassa velök.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.
Társas ebédek, vacsorák és abo-
nensek polgári árban lesznek kiszol-
gálva. — Minden nap

friss flecken.

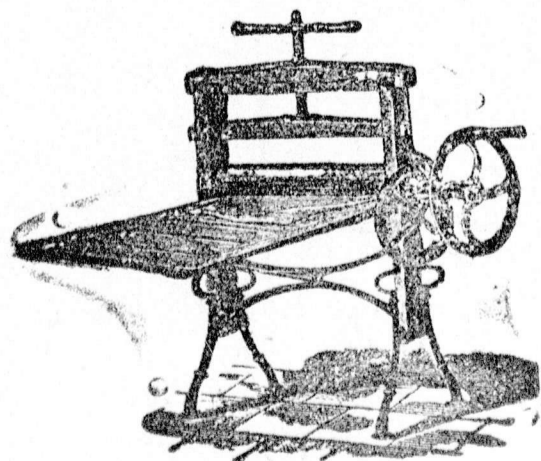
Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a
NEMZETI-szál-
loda, vendéglő és kávéház bérloje.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kézi hajtású „Jégkészítő-gép“ állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.

Jégsekrények legujabb szer-
kezettel.

FAGYLALT-GÉPEK.
Kerti vasbutorok.
GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó-mángorló- és
facsaró-gépek.

Árjegyzék kívánatra ingyen
és bérmentve.

